

PRINCIPPROGRAM

Antaget på kongressen 2023

★ UNG VÄNSTER

1	Innehåll	
2	Inledning	2
3	Vår organisation.....	2
4	Vår människosyn.....	3
5	Samhället historiskt	3
6	Arbete och samhällets organisering	4
7	Familjen och hemmets organisering.....	5
8	Samhället idag	6
9	Det ekonomiska systemet.....	6
10	Arbete och kapital.....	7
11	Reproduktivt och produktivt arbete	8
12	Förändringar på arbetsmarknaden.....	8
13	Ekonomiska kriser	9
14	Imperialism	9
15	Den globala arbetsdelningen	10
16	Kvinnor i den globala kapitalismen.....	11
17	Imperialismens centrum	11
18	Säkerhets- och försvarspolitik.....	11
19	Internationell solidaritet	13
20	Staten	13
21	Den nyliberala staten.....	14
22	Den repressiva apparaten.....	14
23	Välfärdsapparaten.....	15
24	Den ideologiska apparaten	16
25	Den ekonomiska apparaten.....	17
26	Könsmaktsordningen	17
27	Könsmaktsordningens grundpelare.....	17
28	Kön och genus.....	18
29	Makten över kvinnors kroppar	19
30	Makten över kvinnors arbete.....	21
31	Förtryck mot hbtq-personer	22
32	Rasism	23
33	Rasifiering.....	23
34	Rasismens orsaker.....	23
35	Rasismens uttryck	24

1	Miljö och klimat	25
2	En ihålig demokrati	26
3	Folkets rätt till självbestämmande.....	27
4	Mellanstatlighet och globala institutioner.....	28
5	Fascism.....	29
6	Samhället imorgon.....	30
7	Strategi.....	30
8	Parlamentarism och utomparlamentarism.....	31
9	Politiskt subjekt.....	32
10	Separatism och systemskap.....	34
11	Vårt idealsamhälle	35
12	Ett klass- och statslöst samhälle	35
13	En utvecklad och hållbar demokrati	35
14	Ett jämställt och jämlikt samhälle	36
15		

1 **Inledning**

2

3 I din hand håller du Ung Vänsters principprogram. Principprogrammet antas av Ung Vänsters
4 kongress, förbundets högsta beslutande organ.

5

6 Principprogrammet beskriver vår ideologiska hemvist och våra teoretiska verktyg för att förstå
7 och analysera vår omvärld. Det utgör en ideologisk grund för att vår organisation ska kunna ta
8 ställning utifrån demokratiskt förankrade beslut. För att våra analyser ska kunna appliceras i
9 nya situationer är programmet ibland mer abstrakt än andra program som beskriver
10 sakpolitiska frågor. Principprogrammet utgör inte heller en komplett förteckning av våra
11 ideologiska ställningstaganden utan bör snarare ses som principer, vilka särskilt bör beaktas
12 vid taktiska- och strategiska ställningstaganden.

13

14 **Vår organisation**

15 Ung Vänster är ett revolutionärt ungdomsförbund med rötter i den kommunistiska delen av
16 arbetarrörelsen, förankring i kvinnorörelsen och influenser av miljö- och fredsrörelsen. Vår
17 organisation har vuxit fram bland unga arbetande och studerande som i en social gemenskap
18 vill verka för förändring av samhället.

19

20 Förbundet har haft olika namn och olika inriktningar under årens lopp. Precis som samhället
21 har utvecklats mycket sedan vi bildades 1903 så har vår organisation genomgått stora
22 förändringar. Samtidigt har vi bevarat mycket. Vår organisation präglas fortfarande starkt av
23 frågor som stått i centrum genom historien, såsom antifascism, antimilitarism och
24 internationalism. Insikten om de allvarliga klimat- och miljöproblemen präglar, sedan ett par
25 decennier tillbaka, också vår politik. Ung Vänster analyserar verkligheten och utformar sin
26 politik med hjälp av marxistiska och feministiska teorier och tar alltså avstamp i hur samhället
27 ser ut och organiseras. Vårt mål är upplösandet av könsmaktsordningen och klassamhället: ett
28 kommunistiskt, det vill säga ett klasslöst samhälle, och ett jämställt samhälle fritt från alla
29 former av förtryck.

30

31 Ung Vänster är självständigt gentemot Vänsterpartiet men tillhör samma samhällsomdanande
32 rörelse. I den rörelsen fyller Ung Vänster flera viktiga funktioner och vi vet att en enad kamp
33 för politiska idéer och krav är viktig för vår framgång.

34

35 Vi organiserar ungdomar som ställer sig bakom förbundets program och stadgar och vårt
36 arbete utgår från ungdomars situation i Sverige idag. Vi verkar i den konkreta kampen för
37 ungdomars rättigheter, såsom kampen för vår rätt till arbete, bostad, utbildning och en

1 meningsfull fritid. Det är i den kampen som grunden för en vidare mobilisering läggs. Genom
2 den typen av kamp förändras inte bara livsvillkoren för ungdomar utan den bidrar även till
3 kampen för ett i grunden annat samhälle. Det är de stora orättvisorna och de små framstegen
4 som ger oss insikten om att vi inte bara måste, utan faktiskt kan, förändra samhället vi lever i.
5 Med den kunskapen organiserar vi oss tillsammans. Mänsklig handling driver historien framåt.
6 Ung Vänster behöver dig. Du behöver Ung Vänster.

7

8 **Vår människosyn**

9 Vår politiska övertygelse och våra mål grundar sig på alla människors lika värde. Vi vill
10 upphäva alla former av exploatering och förtryck som frántar människan sitt värde och
11 förnekar henne rätten att leva i frihet och utveckla sina inneboende resurser.

12

13 Lika stort som vårt behov av mat, sömn och värme är vårt behov av andra människor.
14 Människan är ett samarbetande väsen och det är i relation till andra som vårt mänskliga
15 beteende uppstår. Vi formas och påverkas av det samhälle vi lever i samtidigt som samhället
16 ständigt förändras utifrån hur människan påverkar det. Människan är på så sätt sin egen
17 skapare och hon har därigenom möjlighet att genom aktivt och medvetet handlande omdana
18 samhället till ett jämlikt och solidariskt samhälle, där klassamhälle, könsmaktsordning och
19 andra förtryckande strukturer inte längre existerar.

20

21 Människan är till sitt väsen aktiv, kreativ och produktiv. Men eftersom vi lever i ett samhälle
22 som präglas av ojämlikhet, hindras många från att ta tillvara och utveckla sina inneboende
23 resurser. Vi vill genom att skapa materiell trygghet, social rättvisa och genom en utvecklad
24 demokrati ge möjlighet till alla att utvecklas och frigöras. I det jämlika samhälle vi vill se, får
25 var och en möjlighet att växa utifrån sin egen potential och kan delta i samhällslivet utifrån sin
26 egen förmåga. Jämlikhet ska däremot inte förväxlas med likhet, utan det jämlika samhället ger
27 snarare förutsättningar för en större mångfald, individuell utveckling och kreativitet.

28

29 **Samhället historiskt**

30

31 Styckena under "Samhället historiskt" beskriver uppkomsten och utvecklingen av de strukturer
32 som sätter ramarna för och påverkar våra liv. Snarare än att vara en uttömmande redogörelse
33 för hur samhället sett ut historiskt, beskrivs fenomen som är relevanta för vår teoribildning
34 kring samhället idag. Genom att analysera historiska skeenden kan vi bättre förstå vår samtid.

35

1 **Arbete och samhällets organisering**

2 Det mänskliga skapandet är samhällets grundval. Den mänskliga aktiviteten, beroende av dess
3 tekniska och sociala former, bestämmer hur människor uppfattar och skapar samhället. Arbetet
4 är således grunden för all mänsklig verksamhet. För att kunna överleva behöver människan
5 arbeta för att omvandla naturen till mat, kläder och andra nödvändigheter. Sättet för
6 människan att organisera den produktionen på, alltså produktionsförhållandena, bestämmer
7 hur samhället organiseras, vilken politik som förs, vilka lagar som finns och vilka ideologier
8 som utvecklas.

9

10 Tekniken och de verktyg som behövs i arbetet, det vill säga produktivkrafterna, tillsammans
11 med produktionsförhållandena formar det produktions sätt vilket samhället grundar sig på. I
12 de första produktions sätten när människan inte levde bofasta fanns det inte en materiell grund
13 för ett klassamhälle. Men i takt med att man började att producera ett överskott växte tidiga
14 klassamhällen och så småningom stater fram. Anledningen till det var att en mindre grupp tog
15 kontroll över överskottet och produktionsmedlen.

16

17 I ett klassamhälle definieras ens klasstillhörighet av vilken ställning man har i produktionen
18 och med undantag av de tidigaste mänskliga samhällena har den stora majoriteten genom sitt
19 arbete skapat samhällets rikedomar, medan en liten grupp kontrollerat produktionsmedlen. I
20 varje historiskt klassamhälle, men även i dagens, finns därför en olöslig intressekonflikt mellan
21 den ägande klassen och arbetarna. Den intressekonflikten skapar kamp mellan klasserna som i
22 sin tur är en av de främsta drivkrafterna bakom historiska förändringar. Insikten om att det är
23 produktivkrafternas utveckling och kampen mellan klasser som driver historien framåt
24 benämns som historiematerialism och är grundläggande för vår förståelse av
25 samhällsförändring.

26

27 Övergången mellan olika samhällssystem, såsom övergången från slavsamhälle till feodalism
28 och från feodalism till kapitalism, är en komplicerad och utdragen process. I takt med
29 produktivkrafternas utveckling uppstår en konflikt där de rådande produktionsförhållandena
30 står i vägen för vidare utveckling. Det leder med tiden till sociala och/eller ekonomiska kriser.
31 Historiskt har sådana kriser lösts av sociala revolutioner där nya härskande klasser genom sin
32 klasskamp gripit statsmakten och skapat nya produktions sätt som kunnat övervinna det gamla
33 produktions sätets sociala och ekonomiska kriser.

34

35 När de klasslösa samhällena övergick till att vara klassamhällen där ett överskott producerades
36 uppkom behovet av en administration som innebar att de första härskande klasserna kunde
37 ställa sig utanför den direkta produktionen. Då växte det fram ett inhemskt kontrollsystem

1 kring uttaget av överskottet och ett territoriellt intresse som bestod i att såväl skydda det egna
2 territoriet som att göra anspråk på andras. På det sättet växte en tidig primitiv stat fram.

3

4 Statens funktion, oavsett om den är en slavstat, en feodal stat eller en kapitalistisk stat, är att
5 upprätthålla den rådande ordningen och garantera den härskande klassens makt. Det syftet
6 uppfyller staten genom repressiva och ideologiska såväl som vårdande åtgärder. Beroende på
7 behovet från den härskande klassen har formerna för maktutövningen visserligen sett olika ut
8 men så länge det finns en härskande klass kommer behovet av en stat att existera.

9

10 **Familjen och hemmets organisering**

11 Familjen som institution har tagit sig olika uttryck under historiens gång men är ingen naturlig,
12 för alltid given, samlevnadsform. Familjeformerna har historiskt sett olika ut beroende på det
13 rådande produktionssättet och beroende på kulturell kontext. Innan kapitalismens uppkomst
14 var familjen som ekonomisk enhet av stor vikt eftersom den producerade i princip allt den
15 konsumerade, en så kallad naturhushållning. Familjen bestod ofta av personer från flera
16 generationer som gemensamt tog ansvar för sin överlevnad. Även om arbetsuppgifterna många
17 gånger var könsuppdelade behövde alla i familjen, även barnen, bidra för att hushållet skulle
18 fungera. Behovet av samhörighet för överlevnad skapade på så sätt en stark social enhet.

19

20 Familjen var också starkt knuten till hemmet och jorden. Äktenskapet fungerade framförallt
21 som en ekonomisk uppgörelse för att bevara eller utöka familjens egendom. Kontrollen över
22 kvinnors sexualitet var därför viktig för att säkerhetsställa ett rättmätigt arv inom en
23 kontrollerad familjeenhet.

24

25 I takt med kapitalismens uppkomst ersattes naturhushållningen av penninghushåll där
26 inkomsten från lönet arbetet användes för att köpa det som behövdes för att familjen skulle
27 överleva. Därmed var familjen som ekonomisk och social enhet för arbetarklassen inte längre
28 given. För borgarklassen var däremot behovet av en kontrollerad familjeenhet fortfarande
29 stark. Arvet av privategendomen genom generationerna möjliggjorde en ackumulering av
30 förmögenhet och borgarklassens fortsatta existens. Borgarklassen tjänade på att upprätthålla
31 familjenormen i alla delar av samhället vilket spred sig till arbetarklassen. Den klassiska
32 kärnfamiljen övergick till att vara den dominerande familjeformen.

33

34 Trots att äktenskapet som ekonomisk uppgörelse tappade betydelse för arbetarklassen fanns
35 kontrollen över kvinnors sexualitet kvar. Äktenskapet var det enda sättet för kvinnor att
36 bibehålla eller förbättra sin levnadsstandard och kvinnorna fick lära sig att behandla sin kropp
37 och sexualitet som en handelsvara för att säkerhetsställa äktenskapets ekonomiska trygghet.

1

2 Äktenskapet och familjens dominerande roll i samhället både innan och efter
3 industrialiseringen resulterade också i en väl befäst heterosexuell norm vilket ledde till att
4 homosexuell aktivitet många gånger kriminaliserades. Människor med andra sexualiteter fick
5 sällan leva ut sin verkliga sexualitet och om de gjorde det möttes de med våld och förtryck.

6 Inom den kapitalistiska familjen fick kvinnorna en reproducerande funktion där de tog hand
7 om hemmet och uppfostrade barnen. På så sätt samverkade könsmaktsordningen och
8 kapitalismen för att skapa denna nya familjeform där kvinnorna hade en outhärlig funktion
9 men också saknade grundläggande fri- och rättigheter. Inom kapitalismen finns däremot en
10 konflikt mellan kvinnornas funktion som tjänare i hemmet och kapitalets behov av kvinnligt
11 lönearbete. Den konflikten har resulterat i att kvinnors arbete har kontrollerats och
12 organiserats på olika sätt beroende på tid och plats.

13

14 Äktenskapet och familjeenheten har än idag en materiell grund eftersom familjen som
15 institution tenderar att gynna såväl män som grupp som det kapitalistiska systemet.. Samhället
16 är utformat för att fungera optimalt för kärnfamiljen. Den materiella grunden för familjens
17 existens, både historiskt och idag, har resulterat i en rad normer som formar och begränsar våra
18 liv. Det lämnas inte plats för alternativa familjeformer vilket särskilt påverkar samkönade par
19 och människor som på andra sätt bryter mot de normer en kärnfamilj kräver. Den historiska
20 vikten av kontrollen över kvinnors kroppar för att bevara familjeenheten påverkar alla kvinnor
21 än idag. Mäns ekonomiska makt över kvinnor såväl som kvinnors ansvarskänsla över barnen i
22 den låsta familjeenheten begränsar möjligheten att undkomma sexualiserat våld. I familjen
23 reproduceras könsrollerna och barnen uppfostras, om än omedvetet, till att upprätthålla den
24 rådande maktordningen mellan könen.

25

26 **Samhället idag**

27

28 Styckena under "Samhället idag" beskriver det ekonomiska systemet, könsmaktsordningen, de
29 sociala maktstrukturer och ödesfrågor som påverkar våra liv och våra möjligheter idag. De
30 företeelser som beskrivs under samhället idag bygger på de historiska processer som kommit
31 innan och ska förstås tillsammans med dessa.

32

33 **Det ekonomiska systemet**

34 Samhällets organisation utgår alltid från det ekonomiska systemet och det är den
35 grundläggande förutsättningen för hur man planerar produktion och möjliggör konsumtion,
36 vad som är samhälleligt nödvändigt och vad som är prioriterat. Utifrån de här grundläggande
37 förutsättningarna skapas ramarna för hur ett samhälle kan se ut både lokalt och globalt. Det

1 ekonomiska systemet utgör alltså en materiell bas i samhället. Den basen speglas av en
2 överbyggnad bestående av det politiska systemet, lagar och normer. De är utformade för att
3 rationalisera och befästa den rådande maktordningen.

4

5 *Arbete och kapital*

6 Kapitalismen är det dominerande produktionssättet och ekonomiska systemet i världen idag.
7 Grunden för det kapitalistiska produktionssättet är att ett fåtal kontrollerar
8 produktionsmedlen. Äganderätten ger den härskande klassen makt att styra vad som
9 produceras och hur produktionen organiseras. Under kapitalismen har det gjorts stora
10 framsteg i form av teknologisk utveckling, stegrad arbetsproduktivitet och ökade
11 förutsättningar för utvidgade politiska och sociala rättigheter. Samtidigt är kapitalismen som
12 system oförmöget att tillgodose alla människors grundläggande behov.

13

14 Kapitalismen förutsätter nämligen ett klassamhälle. Samtidigt som överklassen lever på
15 vinsterna av sitt ägande, måste de allra flesta försörja sig genom att sälja sin arbetskraft.
16 Klassamhället handlar därmed ytterst om makt, såväl över samhället i stort som över det egna
17 livet. Utöver de materiella orättvisor som ett klassamhälle innebär fyller klassamhället en roll
18 som social maktstruktur. Eftersom klasstillhörighet ofta går i arv, och man framförallt tenderar
19 att möta människor med samma bakgrund som en själv i sitt bostadsområde och sin skola,
20 skapas sociala normer kopplat till ens klasstillhörighet.

21

22 Mellan arbetar- och överklassen finns ett mellanskikt. Detta skikt består av bland annat vissa
23 tjänstemän och mellanchefer samt vissa småföretagare och frilansare. Mellanskiktet kan
24 behöva arbeta för att försörja sig men har större inflytande över sitt eget och andras arbete än
25 arbetarklassen. De som tillhör detta mellanskikt har därför en motsägelsefull position inom
26 klassamhället, då de kan ha gemensamma klassintressen såväl med arbetarklassen, som med
27 överklassen.

28

29 Den kapitalistiska formen av exploatering är lönearbete. Lönearbetaren säljer sin
30 värdeskapande arbetskraft till kapitalägaren mot lön i form av pengar. Arbetaren får däremot
31 inte betalt för hela arbetsinsatsen utan istället går delar av dens arbete till kapitalägaren i form
32 av mervärde. Det mervärdet kan sedan kapitalägaren förvalta efter eget tycke. Arbetskraft blir
33 under kapitalismen en vara som kan köpas och säljas och där tillgång och efterfrågan påverkar
34 priset, det vill säga lönen. Genom en hög arbetslöshet kan kapitalägaren pressa ner lönerna och
35 därigenom öka sin vinst.

36

1 Kapitalismens ensidiga syn på arbetet som medel för vinstmaximering gör att arbetet som
2 skapare av gemenskap mellan människor försvinner. Den ersätts med konkurrens och
3 anonyma penningrelationer och därmed har människan tappat kontrollen över väsentliga delar
4 av sitt liv. Arbetet har förvandlats från att vara ett medel för självöverkligande, social
5 gemenskap och identitetsskapande till att bli ett medel för utsugning och mänsklig utarmning.
6 Människan blir därmed alienerad, det vill säga främmande, från sig själv, sina medmänniskor,
7 sitt arbete och sitt väsen som människa. Det här är en av anledningarna till varför vår syn på
8 arbete är en central byggsten i vårt teoribygge.

9

10 *Reproduktivt och produktivt arbete*

11 Arbete kan delas in i två former av arbete – reproduktivt och produktivt arbete. Med produktivt
12 arbete menas det arbete som skapar varor eller nya produktionsmedel. Reproductivt arbete är
13 det arbete som tar hand om och skapar arbetskraft. Det reproduktiva arbetet är alltså allt från
14 att föda och uppfostra barn, att ta hand om sjuka och äldre människor till att ta hand om
15 personer som av olika anledningar lider av dåligt mående. Historiskt har män arbetat inom den
16 privata sektorn, alltså i den sektor där det produktiva arbetet i huvudsak utförs, medan kvinnor
17 under de senaste decennierna framförallt arbetat inom den offentliga sektorn och där ansvarat
18 för det reproduktiva arbetet. Utöver det har kvinnor även utfört merparten av det obetalda
19 reproduktiva arbetet i hemmet.

20

21 Att det reproduktiva arbetet undervärderas är en av de viktigaste anledningarna till att kvinnor
22 har lägre inkomst än män. Könsegregeringen på arbetsmarknaden skapar en stor maktskillnad
23 mellan yrken beroende på hur de könas eftersom pengar är en källa till makt. För att skapa
24 jämlikhet kommer män inom produktiva arbeten därför att behöva solidarisera sig med de
25 kvinnodominerade yrkena för att pressa upp deras löner och ta ett större ansvar för hemarbetet.

26

27 *Förändringar på arbetsmarknaden*

28 Produktionen och ekonomin blir allt mer centraliserad samtidigt som vi kan se att vårt fysiska
29 arbete blir allt mer decentraliserat. Decentraliseringen som just nu sker innebär svårigheter för
30 den fackliga organiseringen. När vi som arbetar, genom arbetsformerna, hålls isär och när vårt
31 arbete blir allt mer individualiserat minskar även ytorna för organisering. Under
32 industrialiseringen centraliserades det fysiska arbetet genom att allt fler blev fabriksarbetare.
33 Arbetet utfördes i stora lokaler och de arbetande hade generellt många arbetskamrater. Idag
34 kan vi se en motsatt tendens, nämligen att allt fler arbetar, frivilligt eller ofrivilligt, som
35 egenföretagare eller har osäkra anställningar som präglas av en känsla av social isolering.

36

1 Under de senaste decennierna har en mängd förändringar skett på arbetsmarknaden och
2 merparten av dem, såsom bemanningsföretagens utbredning, ökade antal tidsbegränsade
3 anställningar och nya former för produktion av varor och tjänster, har lett till att otryggheten
4 bland arbetarna breddat sig. Ung Vänster står på arbetarnas sida i kampen mot kapitalets
5 intressen och därför kommer vi fortsätta att motarbeta överklassens strategier för att så split
6 mellan oss. Vi menar att produktivitetsökningarna i samhället borde komma arbetarna till del
7 i större utsträckning, exempelvis genom förkortad arbetstid och högre löner.

8

9 *Ekonomiska kriser*

10 Kriser utgör inte enskilda undantag i den kapitalistiska ekonomin utan på grund av det
11 kapitalistiska systemets inneboende motsättningar, är kriser snarare en naturlig del av
12 systemet. Kapitalets jakt på profit och tillväxt är i grunden ohållbar eftersom den förutsätter
13 exploatering av samma människor och naturresurser som den är beroende av. I tider av kris
14 blir det helt enkelt tydligt att kapitalismen är ohållbar och inte förmår säkerställa människors
15 grundläggande behov.

16

17 Hanteringen av ekonomiska kriser präglas inte sällan av att vinsterna tillfaller den privata
18 sektorn medan samhället förväntas stå för såväl risker som förluster. Stater tenderar att rädda
19 banker och befria aktieägarna från sitt ansvar för förlusterna. Arbetarklassen har historiskt varit
20 de som betalat priset för kriserna i form av massarbetslöshet, nedskärningar, privatiseringar
21 och sänkta reallöner. För överklassen har de ekonomiska kriserna däremot varit ett viktigt
22 verktyg för att fördjupa omfördelningen av makt och resurser från arbete till kapital.

23

24 I samband med ekonomiska kriser har å ena sidan fascistiska krafter och å andra sidan
25 socialistiska krafter kunnat växa till följd av ett ökat missnöje bland befolkningen. Ung Vänster
26 har, i tider av kris, ett stort ansvar för att mobilisera människor för ett progressivt alternativ till
27 kapitalismens kriser – ett alternativ som utmanar kapitalismens fundament och de
28 förtryckande strukturernas grepp om samhället.

29

30 **Imperialism**

31 Under 1900- talet har kapitalismen blivit ett världsomspännande system som sprängt
32 nationsgränserna i jakt på nya marknader, billig arbetskraft och råvarukällor. Dagens
33 utvecklade kapitalism grundar sig på utsugning, kolonisering med militärt våld och ekonomisk
34 kontroll av råvaror, marknader och kapital. Till följd av detta har det skapats ett globalt system
35 av ojämlika och utsugande relationer mellan stater, och mellan kapitalister i de dominerande
36 länderna och den arbetande befolkningen i de exploaterade länderna. Det systemet definierar

1 vi som imperialism. Sverige är en del av det imperialistiska systemet och medverkar i att
2 upprätthålla den globala exploateringen.

3

4 Imperialismen kännetecknas av att kapitalismen blivit övernationell, makten har koncentrerats
5 och det har bildats stora världsomfattande monopol. Med monopol menar vi stora
6 sammanslutningar av kapitalister som helt eller delvis dominerar hela marknader.
7 Kapitalisterna samarbetar i allt större omfattning i internationella och övernationella
8 organisationer och frihandelssammanslutningar med syftet att skydda sina intressen,
9 kontrollera priserna, fördela marknader emellan sig och driva igenom sina ekonomiska och
10 politiska projekt. Imperialismen understöds dessutom av staterna med ekonomiska, politiska
11 och militära medel.

12

13 I sista hand vilar den nuvarande ordningen på möjligheten att använda våld mot det som hotar
14 viktiga ekonomiska intressen. Några få länder använder direkta metoder som militära
15 interventioner och militärt stöd till sina allierade för att tillvarata sina intressen internationellt.
16 Som en konsekvens av att imperialismen bygger på ständig expansion så uppstår det över tid
17 mellanimperialistiska motsättningar, det vill säga motsättningar mellan monopol i deras jakt
18 på profit. Motsättningarna tar sig vanligtvis uttryck i konkurrens mellan storbolag om
19 kontrollen över marknader. Det yttersta uttrycket för mellanimperialistiska motsättningar är
20 regelrätt krigföring mellan imperialistiska stater om politisk och ekonomisk kontroll över
21 nationer och territorier.

22

23 Dagens världsläge definieras av en ökad rivalitet mellan olika imperialistiska block. Om
24 perioden runt millennieskiftet definierades av ett världsläge där USA utgjorde den enda
25 supermakten, så har detta system luckrats upp idag. Idag ser vi tendenser till att Kina kan växa
26 till en ekonomisk supermakt som rivaliserar med USA. Samtidigt har Ryssland utvecklats till
27 en aggressiv imperialistisk militärmakt vars intressen står i motsättning till Natos. Därför ser
28 vi att imperialismen idag allt mer kännetecknas av mellanimperialistiska motsättningar.

29

30 *Den globala arbetsdelningen*

31 Imperialismen har skapat en global arbetsdelning. Man kan tala om en exploaterande relation
32 mellan en periferi och ett centrum där såväl naturresurser som resultatet av det utförda arbetet
33 flyttas från periferi till centrum. Underutvecklade länder blir fastlåsta i arbetsintensiv
34 produktion, såsom produktion där man arbetar med oförädlade råvaror och lågteknologiska
35 industriprodukter. Däremot flyttas vinsterna till länder med tillgång till högteknologisk
36 industri. Den globala arbetsdelningen har inneburit att antalet industriarbetare i världen som
37 helhet har ökat kraftigt samtidigt som det minskat relativt i centrum. Utsugningen av länderna

1 i periferin underlättas av att många av de här länderna i praktiken styrs av en liten nationell elit
2 som är ekonomiskt och politiskt uppknuten till det imperialistiska systemet och det
3 transnationella kapitalet. De här grupperna styr, mer eller mindre auktoritärt, mot det egna
4 folkets intressen genom att bland annat att skydda utländsk egendom, kontrollera den
5 inhemska fackföreningsrörelsen och slå ned folkliga protester och uppror. Vi kommer alltid att
6 bekämpa den här typen av auktoritära krafter och stå på de förtrycktas sida.

7

8 *Kvinnor i den globala kapitalismen*

9 Den globala ekonomin är tydligt präglad av könsmaktsordningen. Kvinnor utgör en central del
10 av den nya industriella arbetarklassen i periferin. Kvinnor utför globalt sett den största delen
11 av allt arbete men tjänar endast en tiondel av inkomsterna. Det beror till stor del på att kapitalet
12 tjänar på kvinnors underordning i länder med dålig arbetslagstiftning, låga löner och
13 obefintliga arbetsvillkor. Utöver det blir kvinnors kroppar en vara i den globala värdekedjan.
14 Idag utgör surrogatmödraskap en internationell industri som livnär sig på kvinnor i periferin.
15 Svenska män åker i stor omfattning utomlands för att köpa sex samtidigt som kvinnor som har
16 migrerat till Sverige är starkt överrepresenterade i den kommersiella sexuella exploateringen
17 här. Vi förstår att könsmaktsordningen inte bara genomsyrar Sverige utan är ett globalt
18 fenomen och därför är vår feminism även präglad av tanken om internationell solidaritet.

19

20 *Imperialismens centrum*

21 Överföringen av värde från periferin till centrum har gjort det lättare för kapitalet att spela ut
22 arbetare i olika länder mot varandra. Överexploateringen av arbetarklassen i periferin bidrar
23 till det här eftersom den skapar högre lönsamhet och därmed ett större löne- och
24 reformutrymme i centrum. Kapitalet kan på så vis göra vissa eftergifter till arbetarklassen i
25 centrum men ändå upprätthålla sina höga vinstnivåer. Samtidigt skapar imperialismen lägre
26 konsumentpriser för varor från låglöneländer vilket har inneburit att arbetarklassen i centrum
27 har kunnat fortsätta konsumera trots att löneandelen sjunkit.

28

29 Det har även bidragit till högre politisk stabilitet i centrumländerna och det ökade
30 reformutrymmet har lett till att stora delar av arbetarklassen i centrum sätter sin tilltro till att
31 problemen kan lösas inom ramarna för kapitalismen och imperialismen. Men den globala
32 arbetsdelningen innebär att vi inte kan separera kampen i Sverige från den globala kampen för
33 rättvisa. Mot imperialismens splittring måste vi alltså ställa den internationella solidariteten.

34

35 *Säkerhets- och försvarspolitik*

36 Ung Vänsters syn på säkerhet utgår från trygghet och fred. I dagens samhälle reduceras
37 säkerhet till att bara handla om avsaknaden av krig och konflikt. Säkerhet innebär också säker

1 tillgång till människors grundläggande behov, oavsett om det handlar om mat, vatten, boende
2 eller ett samhälle fritt från sexualiserat våld. Därför måste säkerhets- och försvarspolitik utgå
3 från ett fredsperspektiv.

4

5 Sverige ska utvecklas till ett föregångsland i kampen för fred. Idag samarbetar Sverige och
6 genomför militära övningar med militäralliansen Nato och Europeiska unionen. Upprustning
7 och militarisering leder till ett mindre säkert samhälle och en mindre säker värld. Därför måste
8 Sverige vara ett alliansfritt land som kan föra en aktiv neutralitetspolitik och vara en röst för
9 utsatta länder och kamper. Vi kräver därför att Sverige ska lämna alla samarbeten med Nato
10 och att Nato ska läggas ner. Vi kräver även en avveckling och ett totalförbud mot kärnvapen

11

12 För att kunna driva en aktiv neutralitetspolitik och verka för fred krävs en kamp mot
13 vapenindustrin. Genom aggressiv vapenexport har Sverige och flera andra länder skuld i många
14 av de kränkningar av mänskliga rättigheter som förekommer världen över. Ett förbud mot
15 svensk vapenexport är därför ett viktigt steg för att skapa en säkrare värld. Idag är dessutom
16 vapenindustrin en av världens största industrier som bidrar till krig, konflikt och stora
17 klimatutsläpp världen över.

18

19 Den allmänna värnplikten är en förutsättning för demokratisk kontroll av militären. Dagens
20 värnplikt är urholkad så till vida att enbart en liten andel av varje årskull kallas in. Det skapar
21 en situation där enbart vissa utvalda får ta del av viktig kunskap. Idag är värnplikten
22 könsneutral vilket är ett viktigt steg för att den ska gälla så många som möjligt. Ung Vänster
23 ser det civila försvaret och den allmänna värnplikten som viktiga garantier för en så demokratisk
24 försvarsmakt som möjligt och vill därför utveckla de delarna av försvaret.

25

26 Eftersom kvinnors levnadsvillkor skiljer sig från mäns måste säkerhetspolitiken utformas
27 utifrån ett feministiskt perspektiv. Det handlar till exempel om att se till kvinnors sexuella och
28 reproduktiva hälsa, rörelsefrihet och utsatthet för våld. Idag är kvinnor ofta uteslutna från
29 fredsförhandlingar och säkerhetspolitik diskuteras sällan utifrån de specifika säkerhetshot som
30 kvinnor utsätts för. Det beror på att de hoten ses som problem som hör hemma i den privata
31 sfären. Krigsförbrytare döms sällan för användandet av systematiska övergrepp i krig och
32 konflikter och systematiska våldtäkter används i vissa fall som en del i etnisk rensning, genom
33 att kvinnor våldtas och därefter nekats att göra abort. De här krigsbrotten måste ses som just
34 krigsbrott och i högre grad uppmärksammas, fördömas, åtalas och leda till fällande domar.

35

1 *Internationell solidaritet*

2 Internationell solidaritet bygger ytterst på att vi ser att kampen på många sätt är
3 sammankopplad världen över. Den globala arbetarklassen har gemensamma intressen i allt
4 från fackliga rättigheter till folkens rätt till självbestämmande och har allt att vinna på ett
5 fördjupat och förstärkt internationellt samarbete mellan arbetarrörelser, kvinnorörelser och
6 andra progressiva folkrörelser. För att bryta den splittring som präglar arbetarklassen under
7 imperialismen så krävs gemensamma erfarenheter av organiserad kamp.

8

9 Internationell solidaritet är en viktig del av vårt feministiska arbete. Gemensam kamp har i
10 stora delar av världen lett till segrar som visar att könsmaktsordningen är möjlig att förändra.
11 Kampen för god sexuell och reproduktiv hälsa samt lagstiftad rätt till sin egen kropp är
12 konkreta exempel på områden där vi kan göra skillnad genom att agera solidariskt med kvinnor
13 världen över.

14

15 En annan fråga som är viktig att lyfta kopplat till internationell solidaritet är flyktingfrågan. I
16 en värld där klyftan mellan fattiga och rika ökar, där krig och förtryck råder och där mänskligt
17 skapade klimatförändringar försämrar människors liv, lämnar allt fler människor sina hem för
18 att skapa sig en mer människovärdig tillvaro. Flyktingpolitiken är på så sätt en viktig
19 värdemätare på vilken vikt samhället tillmäter försvaret av de mänskliga rättigheterna. De som
20 är politiskt förföljda eller har humanitära skäl måste kunna få fristad i Sverige. Samtidigt kan
21 problemet med ökade flyktingströmmar bara lösas genom en rättvisare världsordning.

22

23 **Staten**

24 Statens funktion är, och har historiskt varit, att upprätthålla den härskande klassens makt.
25 Dagens kapitalistiska stater är inga undantag. För att åstadkomma det har staten varit nödgad
26 att bevara den rådande ordningen som i en kapitalistisk stat innebär den kapitalägande klassens
27 överordning.

28

29 Staten genomsyras även av könsmaktsordningen. Historiskt har den politiska makten i
30 samhället innehaft av män. Det är till resultat av kvinnorörelsens kamp som förändringar som
31 stärkt kvinnors ställning inom staten har kunnat genomföras. Den politiska makten inom
32 statens ramar kan användas för att befästa eller undergräva könsmaktsordningen inom staten.
33 Ung Vänster kämpar för att flytta fram kvinnors positioner såväl inom som utanför staten
34 genom att bland annat sätta press på maktavare utifrån ett feministiskt perspektiv och
35 formulera en politik som minskar klyftorna mellan män och kvinnor.

36

1 Staten fyller även en central roll i att forma och upprätthålla rasistiska strukturer. Det syns både
2 i polisens och domstolsväsendets direkta rasism, i upprätthållandet av nationsgränser och i den
3 rasistiska kriminaliseringen av rasifierades migration som bedrivs i hela kapitalismens centrum
4 samt i länders direkta deltagande i kolonialism och imperialism. Statlig rasism är ett av de
5 tydligaste exemplen på hur rasismen samverkar med kapitalintressena och hur stater, av den
6 härskande klassen, används som redskap för att splittra människor utifrån falska konfliktlinjer.
7 Ung Vänster ser att den borgerliga staten alltid kommer vara rasistisk och att kampen för
8 kapitalismens avskaffande också innebär kampen mot statlig rasism.

9

10 Staten kan sägas omfatta en rad olika apparater, det vill säga organ som har olika funktioner
11 inom staten. I följande avsnitt beskrivs statens repressiva apparat, välfärdsapparaten, den
12 ideologiska apparaten och slutligen den ekonomiska apparaten. Även om apparaterna fyller
13 olika funktioner inom staten så är det inte alltid helt enkelt att skilja dem åt. Samtliga apparater
14 kan nämligen sägas bära på både repressiva, ideologiska, ekonomiska och vårdande drag.
15 Gemensamt för apparaterna är att samtliga används för att upprätthålla den härskande klassens
16 makt och det rådande ekonomiska systemet. Ung Vänster vill därför avskaffa den kapitalistiska
17 staten och istället bygga ett i grunden rättvist samhälle.

18

19 *Den nyliberala staten*

20 Under de senaste decennierna har ett omfattande systemskifte genomförts i Sverige. Det
21 systemskiftet har förändrat relationen mellan arbete och kapital. På område efter område har
22 arbetarklassen pressats tillbaka samtidigt som överklassens makt och rikedomar har blivit allt
23 större. Nyliberalismen är överklassens projekt för att upprätthålla höga profitnivåer och har
24 därför som mål att krossa rörelser som står i vägen för det, till exempel fackföreningar.

25

26 Genom kapitalismens historia har staten haft en aktiv roll i att etablera och upprätthålla system
27 för att skapa profit åt överklassen. Staten under nyliberalismen är inget undantag.
28 Marknadslogik i offentliga sektorn, privatiseringar, vinster i välfärden och subventioner till
29 bostadsmarknaden utgör förändringar som flyttar över makt och resurser till överklassen och
30 skapar ett utbrett marknadstänkande hos folket. Statens välfärdsapparat och de repressiva,
31 ideologiska och ekonomiska apparaterna är alla delar av det nyliberala omformandet av
32 kapitalismen.

33

34 *Den repressiva apparaten*

35 Staten har en repressiv apparat vars funktioner utövas både öppet och dolt. Polisen,
36 domstolsväsendet och militären, som ingår i denna, används av de härskande klasserna för att
37 upprätthålla deras makt genom att skydda staten från systemhotande politiska rörelser och

1 genom att disciplinera arbetskraften. När politiska krafter hotar den rådande ordningen möts
2 de av repression från polis och militär. Det yttrar sig i allt från övervakning till dödligt våld.
3 Domstolar legitimerar repressionen och är delaktiga i den genom att straffa statens upplevda
4 och faktiska fiender. I Sverige grundar sig inte klassamhällets stabilitet på öppet våld utan
5 snarare på de förtrycktas acceptering av den härskande klassens makt. Statens våldsmonopol
6 är på så sätt hotet som backar upp statens tvingande makt och är i sista hand garanten för
7 klassamhället.

8

9 I alla klassamhällen används den repressiva apparaten för att garantera den härskande klassens
10 makt över produktionen. Det syns inte minst i att lagarna i kapitalistiska stater till stor del
11 handlar om att skydda det privata ägandet. I kapitalismen slår den repressiva apparaten ner
12 facklig organisering och kamp som hotar kapitalets makt över produktionen. Hela spektrat av
13 repression förekommer både i Sverige och i resten av världen. Ung Vänster är motståndare till
14 den repressionen. Vi är därför emot alla former av politiskt organisationsförbud och accepterar
15 inte politisk åsiktsregistrering.

16

17 *Välfärdsapparaten*

18 Ett utmärkande drag inom kapitalistiska stater är att staten inte bara innebär lagstiftning,
19 repression och kontroll utan staten har även ålagts vårdande funktioner. De myndigheter och
20 institutioner som tillhandahåller hälsovård, omsorg av barn och äldre samt försörjning av
21 arbetslösa utgör centrala delar av statens välfärdsapparat. Välfärdsapparatens huvudsakliga
22 uppgifter är dels att se till att arbetskraften reproduceras och dels att se till att stabiliteten inom
23 staten bevaras.

24

25 I Sverige har utbyggnaden av den offentliga välfärden gått längre och varit mer präglad av
26 arbetarrörelsens framsteg än i många andra länder. Grundläggande inslag i den svenska
27 välfärden är att den i huvudsak har varit offentligt ägd, generell och omfattar alla samt att den
28 har syftat till att minska klasskillnaderna. Utbyggnaden av välfärden har även stärkt kvinnors
29 ställning i samhället genom att delar av det obetalda arbetet socialiserats och att
30 arbetsmarknaden därigenom öppnats upp för kvinnor. Även om det i huvudsak fortfarande är
31 kvinnor som utför det ombesörjande och vårdande arbetet, var den offentliga sektorns
32 utbyggnad viktig för att tydliggöra att arbetet var samhällets ansvar. Historiskt har den
33 omfattande välfärdsapparaten i Sverige, å ena sidan byggts upp som en konsekvens av
34 arbetarklassens starka organisering och å andra sidan som en följd av att överklassen såg ett
35 behov av att frigöra och reproducera arbetskraft, och att genom eftergifter skapa klassfred.

36

1 Under de senaste decennierna har utbyggnaden av välfärdsapparaten avstannat och vänts till
2 avveckling. Fackföreningsrörelsen har försvagats, socialförsäkringssystemets täckning har
3 minskat och stora privatiseringar har genomförts. De framgångsrika angreppen på välfärden
4 visar att reformer inom ramen för det kapitalistiska samhället snabbt kan rullas tillbaka när
5 maktförhållandena mellan arbete och kapital förändras.

6
7 Idag är det en viktig utmaning för den revolutionära vänstern att peka på de materiella
8 förhållanden som omöjliggör en ny klasskompromiss. Den höga tillväxtperioden efter andra
9 världskrigets kapitalförstörelse är sedan länge över och hotet om revolution skrämmer inte
10 längre överklassen. Därför måste vår kritik idag belysa kapitalismens omöjlighet att tillgodose
11 alla människors grundläggande behov och därmed kapitalismens upplösning. Arbetarrörelsens
12 viktigaste insikt bör därför vara att välfärdssamhället endast bestod eftersom kapitalets profit
13 inte var hotad och att klassarbete aldrig kommer leda till ett upphävande av den privata
14 äganderätten. Som revolutionärer måste vi därför fokusera på att organisera fler för att på så
15 sätt kunna försvara vunna segrar och möjliggöra progressiva förändringar, inte för drömmen
16 om gamla tiders välfärdsapparat, utan för det jämställda och klasslösa samhället.

17

18 *Den ideologiska apparaten*

19 I Sverige grundar sig klassamhällets stabilitet i första hand på de förtrycktas acceptans av den
20 härskande klassens makt och i sista hand på statens våldsmonopol. Därför är beförhållandet av
21 den härskande klassens ideologi som samhällselig norm en viktig funktion för staten och dess
22 apparater.

23

24 Den ideologiska apparaten består av samhällseliga institutioner såsom skola och media. Genom
25 skolan, de borgerligt ägda medierna och genom den organiserade religionen fostras vi in i att
26 se det kapitalistiska systemet och dess olika maktordningar som av naturen givna. De idéer som
27 reproduceras inom den ideologiska apparaten riskerar därmed att hindra oss från att dels se
28 orättvisorna i samhället och dels från att förstå att förändring är möjlig.

29

30 Den världsbild och ideologi som gynnar den härskande klassen återspeglas och upprätthålls
31 även i lagstiftningen. En tendens i vår samtid är att man med lagstiftning som hjälp har kunnat
32 låsa fast en viss politisk utveckling. Det har varit tydligt inte minst inom ramen för EU där
33 nyliberal ekonomisk politik har förts in i lagtext. På en rad områden återskapar staten
34 rättigheter, skyldigheter och privilegier, på sätt som påverkas av klassamhället,
35 könsmaktsordningen och andra förtryckande strukturer. Det påverkar både lagarnas form och
36 hur de upprätthålls. Lagarna garanterar framförallt ägandet av produktionen men har

1 samtidigt som funktion att disciplinera arbetskraften. Lagarna och hur de appliceras bidrar till
2 att bevara och reproducera sociala maktstrukturer såsom könsmaktsordning och rasism.

3

4 Ung Vänsters kamp för ett fritt och i grunden rättvist samhälle kräver brytandet av den
5 borgerliga hegemonin. Det är genom kamp mot klassamhället och dess förtryckande strukturer
6 som vi kan utmana kapitalistiska idéer som privat ägande, marknadsekonomi och lönearbete.

7

8 *Den ekonomiska apparaten*

9 Staten har en aktiv roll i ekonomin. Dels har den som uppgift att försöka stabilisera marknaden
10 och stävja ekonomiska kriser. Dels företräder staten även överklassens gemensamma intressen
11 som klass över enskilda kapitalisters vinstintresse när de hamnar i motsättning. Historiskt har
12 det här skett genom riktade investeringar, statligt ägda företag, rationaliseringar och
13 omstruktureringar som främjat stora monopolföretag.

14

15 Staten har möjlighet till omfattande styrning av ekonomin genom kontrollen över finans- och
16 valutapolitiken. Riksbankens självständighet från riksdagen innebär att den är fränkopplad
17 demokratisk kontroll. I dagsläget utgör det ett hinder för en progressiv valutapolitik som
18 prioriterar gemensamma behov över inflationsmål som stabiliserar vinstnivåer.

19

20 Idag finns det ett omfattande gemensamt ägande genom staten, dels genom företag som ägs
21 direkt av staten, regionerna eller kommunerna och dels genom företag som indirekt och delvis
22 ägs gemensamt genom exempelvis pensionsfonder. Att ett företag är statligt är inte synonymt
23 med att det är demokratiskt förvaltad, styrs fritt från kapitalistisk logik eller att verksamheten
24 är oskadlig för människa eller klimat. Däremot kan statligt ägande ändå vara progressivt om
25 det innebär en ökad demokratisering av verksamheten eller om verksamheten genom det
26 gemensamma ägandet växlar från att prioritera vinst till att prioritera de gemensamma
27 behoven. Ung Vänster vill se att det gemensamma ägandet ökar och att det redan befintliga
28 gemensamma ägandet användas mer aktivt för att åstadkomma inflytande för arbetarna över
29 deras arbetssituation samt för att angripa kapitalismens princip om vinstmaximering.

30

31 **Könsmaktsordningen**

32

33 *Könsmaktsordningens grundpelare*

34 Könsmaktsordningen är den struktur som ordnar och skiljer könen åt. Den organiserar och
35 genomsyrar hela samhället. Könsmaktsordningen präglar arbetslivet, den politiska sfären och
36 ekonomin men också det människan ser som mest privat, som våra relationer, vår sexualitet
37 och vårt identitetsskapande. Det personliga i form av relationer, familjen och förhållandena i

1 hemmet är avgörande områden i den feministiska kampen och är grundläggande i vår analys
2 av könsmaktsordningens grundpelare.

3

4 Upprätthållande av könsmaktsordningen bygger främst på köns isärhållande genom starka
5 könsroller där det ena könet är överordnat det andra. Samtidigt är mäns solidaritet med
6 varandra avgörande för kontrollen och makten över kvinnor. Könsmaktsordningen resulterar
7 i att kvinnor och allt som förknippas med kvinnlighet strukturellt värderas lägre än män och
8 maskulinitet. Könsmaktsordningen har däremot inte alltid funnits och är möjlig att förändra
9 och störta. Feminism innebär ett erkännande av att det finns ett kvinnoförtryck och en politisk
10 kamp som syftar till att upphäva det förtrycket.

11

12 Det sexualiserade våldet är det grövsta uttrycket för könsmaktsordningen. Det är det våld som
13 män utövar mot kvinnor just för att de är kvinnor. Det sexualiserade våldet är ett av de sätt som
14 män utövar makt på, både direkt genom psykiskt och fysiskt våld och indirekt genom hot och
15 normaliserad vardagsrädsla.

16

17 Vår feministiska analys grundar sig på kvinnan som politiskt subjekt. Vi vänder oss emot en
18 syn på kön som innebär att det finns nedärvda kvinnliga och manliga egenskaper där biologin
19 ses som bestämmande för människans plats i världen. Därmed ansluter vi oss till en
20 likhetsfeministisk idétradition. Samtidigt menar vi att kroppen och människans fysiska
21 förutsättningar är en del av hennes villkor och att en könsmaktsanalys aldrig får bli blind för
22 det. Vår analys bygger inte på en enskild teori utan utgår ifrån ett brett spektra av feministiska
23 teoribildningar som utvecklats över tid och i olika politiska kontexter.

24

25 *Kön och genus*

26 Könsmaktsordningen är en komplex struktur som påverkar samtliga nivåer och aspekter av
27 samhället. Det är en struktur som är både abstrakt och konkret. Begreppet genus används för
28 att beskriva de sociala och kulturella normer och förväntningar som är knutna till kön medan
29 begreppet kön är baserat på biologi men är i praktiken också socialt avgränsat och konstruerat.
30 Könsmaktsordningen är beroende av tydligt uppdelade köns- och genuskategorier och därför
31 fungerar genus enligt principerna om genusdualism och rangordning. Genusdualism innebär
32 att två tydliga genuskategorier, kvinnor och män, konstrueras och att de avgränsas tydligt
33 genom normer och förväntningar om vad som är kvinnligt och manligt. Rangordning innebär
34 att manligt kodade egenskaper och beteenden ses som bättre och mer önskvärda än kvinnligt
35 kodade sådana. Förtrycket mot hbtq-personer är en konsekvens av genus eftersom den som
36 upplevs bryta mot normer och förväntningar kopplat till kön straffas av samhället till följd av
37 könsmaktsordningens uppdelning och isärhållande av könen.

1

2 När vi pratar om könsmaktsordningen utgår vi ifrån två kön. Det är inte för att vi anser att det
3 bara finns två kön utan för att det är så könsmaktsordningen delar upp människor. Vi måste
4 utgå från hur könsmaktsordningen fungerar idag för att kunna analysera vår omvärld.
5 Könsmaktsordningens förtryck utgår från det kön och genus omgivningen tillskriver en
6 person, vilket inte nödvändigtvis speglar personens könsidentitet. Det drabbar alla som inte
7 passar in i det binära könssystemet. Det gör också att kvinnor som grupp är en nödvändig
8 kategori för att förstå könsmaktsordningen.

9

10 Det förtryck som homo- och bisexuella möter på grund av sin sexuella läggning och som
11 transpersoner möter på grund av sin könsidentitet har sin grund i genussystemet och
12 könsmaktsordningen. Förtrycket mot hbtq-personer tar sig däremot andra uttryck än
13 förtrycket kvinnor möter. Det finns inte samma mönster av arbetsdelning och ekonomiskt
14 förtryck och våldet de möter ser olika ut. Därför kräver förtrycket som hbtq-personer möter
15 andra strategier.

16

17 De snäva könsrollerna och könsnormerna hindrar människor ifrån att kunna vara sig själva.
18 Det påverkar alla människor och leder till olika former av repression från könsmaktsordningen.
19 Att bryta mot förväntade könsuttryck stör den rådande könsmaktsordningen och hotar i
20 förlängningen mäns strukturella överordning. Kvinnligt kodade attribut värderas lägre än
21 manligt kodade attribut. Det gör att den som kodas som man straffas hårdare för att ha ett
22 könsöverskridande uttryck. Det innebär även att män som utmanar den rådande ordningen
23 straffas.

24

25 Det förtryck som transpersoner möter har sin grund i könsmaktsordningen och de hårt kodade
26 könsrollerna. Den som inte stämmer överens med könsmaktsordningens binära syn på kön
27 utgör ett hot mot den strukturella uppdelningen i två kön och synen på manliga och kvinnliga
28 egenskaper som biologiskt grundade. Förtrycket har ibland likheter med det förtryck kvinnor
29 möter men skiljer sig även åt. Därför måste förtrycket som transpersoner möter analyseras och
30 förstås som ett eget förtryck utifrån könsmaktsordningen som struktur. När cis-personer
31 gynnas av att följa könsnormerna kan transpersoner straffas av könsmaktsordningen när de
32 följer sin könsidentitet. För att bryta förtrycket måste den binära uppdelningen av kön och den
33 strukturella maktordningen upphävas.

34

35 *Makten över kvinnors kroppar*

36 En bärande del av upprätthållandet av könsmaktsordningen är mäns makt över kvinnors
37 kroppar. Rätten till den egna sexualiteten och kampen för kvinnors rätt till sina egna kroppar

1 är därför en central fråga för oss som feminister. Synen på kvinnors sexualitet och exploatering
2 av kvinnors och tjejeers kroppar har varit och är centrala element i mäns strukturella
3 överordning. Det påverkar vår syn på allt från sex och relationer till retuscheri av reklam och
4 en allt mer sexualiserad och pornofierad populärkultur. Genom reklam, media och inte minst
5 pornografi skapas föreställningar om hur kvinnors kroppar och sexualitet ska ta sig uttryck.
6 Kvinnors kroppar och sexualitet framställs ofta utifrån den manliga blicken utan egenvärde.

7

8 I dagens samhälle är mäns sexualitet norm. Män tenderar att ses som aktörer medan kvinnor
9 görs till objekt. Den heterosexuella relationen är tillsammans med kärnfamiljen det rådande
10 idealet för hur vi ska leva våra liv. Reprokönandet, alltså synen på att kvinnor vill bli mammor
11 och upprätthållandet av normen att kvinnor har barn, är avgörande för upprätthållandet av
12 kärnfamiljen. Det reproducerar bilden av att kvinnors primära uppgift i livet är att bära och
13 föda barn. Surrogatmödraskap och prostitution är två sidor av samma mynt där kvinnors
14 kroppar exploateras för mäns behov och njutning. Vi är emot alla former av
15 surrogatmödraskap och vi står bakom den svenska sexköplagstiftningen.

16

17 Makten över sin egen kropp är grundläggande i kampen för sexuell frigörelse. Rätten till
18 preventivmedel och fri abort är avgörande för att kunna skilja sexualiteten från reproduktionen
19 och kunna ta tillbaka makten över sin egen kropp. Att kunna göra abort innebär rätten att säga
20 nej till att bli förälder mot sin vilja och rätten att välja vilket liv man vill leva. Aborträtten är
21 därför avgörande för rätten till den egna kroppen men den innebär även en garanti för att
22 kvinnor inte ska riskera sina liv i samband med illegala aborter. Vi ser rätten till fri abort som
23 en grundläggande del av sjukvården och står upp för alla kvinnors rätt att själva bestämma över
24 sina kroppar.

25

26 Det sexualiserade våldet är ett av könsmaktsordningens mest brutala uttryck. Det är det våld
27 som män utövar mot kvinnor just för att de är kvinnor. Våldet är komplext och tar sig många
28 uttryck. Det omfattar allt från blickar, vardagsrädsla, sexualiserande kommentarer, våldtäkt,
29 misshandel och könsstympning till pornografi, prostitution och trafficking. Det underliggande
30 hotet om sexualiserat våld leder till en omfattande vardagsrädsla och många gånger tvingas
31 tjejer och kvinnor att begränsa sina liv för att känna sig trygga. Det är oacceptabelt och
32 situationen kräver att tjejeers otrygghet tas på större allvar.

33

34 Det våld som män utövar mot kvinnor som de har en nära relation till är inte som vilket våld
35 som helst. Det är ett systematiskt förtryck som utövas av någon som står en nära. Det kan vara
36 en pappa, en partner, en kompis eller en bror. Det kan utövas av en eller flera personer men det

1 grundläggande är att det är män som utövar det mot kvinnor. Våldet kan vara fysiskt, psykiskt,
2 sexuellt, ekonomiskt och materiellt.

3

4 Normaliseringsprocessen är en grundläggande beståndsdel i våld i nära relationer. Genom en
5 långsam upptrappning av våldet begränsas kvinnans livsutrymme. Balansgången mellan
6 kärleksfulla och våldsamma perioder är avgörande för att upprätthålla relationen. Växlingen
7 mellan perioderna är avgörande för att upprätthålla relationen och försvårar många gånger för
8 kvinnan att lämna den destruktiva relationen. Våld i hederns namn är ett uttryck för
9 könsmaktsordningen där det sexualiserade våldet utövas av den närmsta familjen. Våldet
10 normaliseras för alla i familjen och sker redan från barndomen. En viktig aspekt av våld i
11 hederns namn är dess kollektiva karaktär. Det är ett våld som utövas och upprätthålls av
12 familjen.

13

14 *Makten över kvinnors arbete*

15 Så länge könsmaktsordningen har funnits har arbete delats och kategoriserats utifrån kön.
16 Vissa arbetsuppgifter, som hushållsarbete och barnuppfostran, har i alla tider tilldelats kvinnor
17 och för det mesta utförts oavlönat. Män har däremot i mycket större utsträckning utfört
18 produktivt arbete som skapar ekonomiskt värde. Könsmaktsordningen genomsyrar alltså
19 arbetsmarknaden på flera sätt. Det finns tre tydliga nivåer av könsdiskriminering på
20 arbetsmarknaden: uppdelningen mellan avlönat och oavlönat arbete, uppdelningen i och
21 rangordningen av mansdominerade och kvinnodominerade branscher samt skillnader i lön,
22 villkor och makt inom samma bransch.

23

24 Den svenska arbetsmarknaden är och har alltid varit kraftigt könssegregerad. De yrken som är
25 kvinnodominerade har som regel lägre lön och sämre villkor än mansdominerade yrken som
26 kräver motsvarande utbildningsnivå eller arbetar med liknande uppgifter. Det bidrar till att
27 kvinnor har lägre inkomster än män trots att de i genomsnitt har mer utbildning. En av de
28 tydligaste skillnaderna mellan mans- och kvinnodominerade yrkesområden är att deltidsarbete
29 är mycket vanligare i kvinnodominerade branscher. Det beror främst på att arbetsköparen inte
30 erbjuder heltidsarbete. Det ofrivilliga deltidsarbetet sätter kvinnor i en utsatt ekonomisk
31 ställning, dels genom att man får lägre lön och pension och dels genom att ens tjänst är mer
32 känslig för hyvling eller ofrivillig nedskrivning av tjänstegrad. Kvinnor har också i större
33 utsträckning än män tidsbegränsade anställningar vilket skapar en ytterligare ekonomisk
34 osäkerhet.

35

36 Rasismen och könsmaktsordningen samverkar tydligt på arbetsmarknaden. Rasifierade
37 kvinnor är överrepresenterade i lågavlönade arbeten, särskilt tjänstearbeten. Den här

1 arbetsdelningen upprätthålls i stor utsträckning genom rasistiska urvalsprocesser vid
2 anställning, utbildning och i Arbetsförmedlingens verksamhet.

3

4 *Förtryck mot hbtq-personer*

5 Kamp för sexuellt likaberättigande

6 Genom historien har olika samhällen haft olika syn på sexualitet. Synen på sexualitet hänger
7 nära samman både med den rådande könsmaktsordningen och med ett samhälles ekonomiska
8 och juridiska förhållanden. I dagens samhälle är heterosexualiteten norm och förtrycket mot
9 de som avviker från den heterosexuella normen får många gånger långtgående konsekvenser
10 såsom hot om våld och våld. Den sociala press och det osynliggörande som homo- och
11 bisexuella personer kan uppleva från såväl sin närmsta omgivning som från samhället i stort
12 kan vara ödesdigert och homo- och bisexuella personer har i genomsnitt en sämre hälsa än
13 heterosexuella. Liksom kvinnors sexualitet i allmänhet osynliggörs och exploateras, sker det
14 särskilt med kvinnlig samkönad sexualitet, inte heller i rörelser som kämpar för homo- och
15 bisexuellas rättigheter ges kvinnor lika stort utrymme som män.

16

17 Idag utmanas den heterosexuella kärnfamiljen som norm för samlevnadsformer. 1900-talets
18 sexuella frigörelseprocess har banat vägen för alternativa samlevnadsformer och andra sexuella
19 uttryck än de traditionellt accepterade har blivit allt mer normaliserade. Däremot har en
20 nymoralistisk och värdekonservativ rörelse vuxit fram i kölvattnet av den utvecklingen och den
21 rörelsen hotar inte bara hbtq-personers frihet och liv utan även vår kamp för sexuellt
22 likaberättigande och den feministiska kampen som sådan. Den feministiska kampen och
23 kampen för sexuellt likaberättigande går nämligen ofta hand i hand eftersom de båda är
24 tvungna att angripa den rådande könsmaktsordningen och eftersom de båda blir angripna av
25 samma konservativa krafter.

26

27 Ung Vänster verkar för ett samhälle där det står varje människa fritt att bejaka sin sexualitet
28 och där heteronormen och tvåsamhetsnormen avskaffats. Ett samhälle där den heterosexuella
29 kärnfamiljsnormen har fått ge vika för en mångfald av samlevnadsformer.

30

31 Transkamp

32 Det förtryck som transpersoner utsätts för har sin grund i könsmaktsordningen och de hårt
33 kodade könsrollerna och leder till hat, hot och misstänkliggörande. Förtrycket är alltså en
34 konsekvens av genusdualismen och transpersoner kan både straffas för att de bryter mot
35 könsroller och när de följer sin könsidentitet.

36

1 För att förbättra transpersoners situation är rätten till den egna kroppen central. Att nekas
2 kroppslig autonomi och möjlighet till den vård man behöver kan leda till svåra konsekvenser
3 fysiskt, psykiskt och socialt. Det är enbart genom könsmaktsordningens upplösande som
4 förtrycket mot transpersoner kan upphävas.

5

6 **Rasism**

7 *Rasifiering*

8 Rasismen har alltid varit en del av klassamhället, både i ideologiproduktionen och i de
9 samhällsliga strukturerna. Dagens klassamhälle är ett rasistiskt klassamhälle, där
10 föreställningar om ras och etnisk eller kulturell tillhörighet ger upphov till en hierarkisk
11 uppdelning där vissa människor överordnas och andra underordnas. Den här uppdelningen
12 sker genom rasifiering, det vill säga den process där vissa grupper underordnas och tillskrivs
13 biologiska eller kulturella egenskaper som legitimerar exkludering och de härskande
14 gruppernas exploatering. Rasifieringen skapar därmed ett inkluderande "vi" och ett
15 exkluderande "dom".

16

17 Samtidigt som rasism skapar rasifiering så är rasifiering också en förutsättning för rasism. Det
18 här ömsesidiga orsakssambandet förklaras genom att ena faktorn är en social process och den
19 andra en ideologi eller vardagligt synsätt som upprätthåller rasifieringsprocessen och
20 uppdelningen mellan ett "vi" och ett "dom".

21

22 En rasifieringsprocess äger alltid rum i samband med rasismen, men rasifieringsprocessens
23 konkreta resultat, det vill säga de egenskaper som den rasifierade gruppen tillskrivs, varierar
24 mellan olika tider och platser.

25

26 *Rasismens orsaker*

27 Rasismen och imperialismen är tätt sammanknutna eftersom rasism är ett fundament i att
28 skapa samtycke för den imperialistiska världsordningen. Majoriteten av dagens ideologiska och
29 strukturella former av rasism har sitt historiska ursprung i kolonialism och imperialism. Idag
30 genomsyras den dominerande världsbilden av en rasistisk ideologi där argument om
31 civilisering, modernisering och sekularisering används som ett rättfärdigande av både
32 centrum dominans i världen och den internationella arbetsdelningen. De rasistiska
33 föreställningar som legitimerar underordningen av rasifierade grupper inom samhällets alla
34 sektorer används också som grund för centrummakternas aggressiva imperialism. En viktig del
35 i den antirasistiska kampen är därför att synliggöra och bekämpa imperialismen i dess
36 kulturella och civilisatoriska beklädning. Samtidigt är det viktigt att bekämpa den rasistiska
37 ideologiproduktionen.

1

2 Utöver det bygger det kapitalistiska samhället på en rasistisk arbetsdelning inom nationerna,
3 precis som hur imperialismen har skapat en global arbetsdelning. Rasifierade grupper har
4 hänvisats till lågstatusyrken, egna företag eller arbetslöshet. Därför är en central insikt för såväl
5 vårt antirasistiska arbete och för klasskampen att rasifierade grupper utgör en stor del av
6 arbetarklassen och är överrepresenterade bland arbetare med låga löner och otrugga
7 arbetsvillkor.

8

9 Den ökade rasismen hänger tätt samman med de senaste decenniernas politiska utveckling
10 vilket inneburit att kapitalets makt har ökat och att klassklyftorna har vidgats. Människors
11 möjlighet att påverka samhällsutvecklingen har minskat i och med att gemensamma tillgångar
12 underställts marknaden och beslutsmyndighet över allt fler områden har flyttats till EU.

13

14 I glappet mellan människors upplevelse av ett allt mer ojämlikt samhälle och en politisk debatt
15 som präglas av konsensus kring den ekonomiska politiken så har det skapats ett utrymme för
16 en rasistisk diskurs. I takt med den utvecklingen har rasismen som ideologi blivit en allt mer
17 central del i borgerlighetens sätt att splittra och kontrollera arbetarklassen.

18

19 Arbetarklassen som helhet förlorar objektivt på rasismen men trots det kan delar av
20 arbetarklassen uppleva det motsatta och agerar därefter. Det kan handla om att man tror att
21 arbetslösheten ska minska om invandringen minskar eller att kostnaden för invandringen
22 urholkar resurserna till välfärden.

23

24 *Rasismens uttryck*

25 Rasism skapar och upprätthåller ojämlikheter mellan olika grupper institutionellt, i vardagen
26 och genom våld. För att förstå hur den rasistiska maktordningen upprätthålls och reproduceras
27 kan man titta på olika uttryck för rasism. Det kan för oss som organiserade antirasister fungera
28 som ett verktyg för att identifiera och peka på rasistiska strukturer i syfte att bekämpa dem. Vi
29 använder oss därför av begreppen vardagsrasism, organiserad rasism och institutionell rasism
30 för att benämna rasismens olika uttryck. Vardagsrasismen syftar på den rasism som yttrar sig i
31 vardagliga situationer och som rasifierade personer helt enkelt möter i sin vardag. Organiserad
32 rasism är rasism som utövas organisatoriskt med politiska mål. De tydligaste exemplen på
33 organiserad rasism är rasistiska partier och rasistiska organisationer vars syfte är att spå på
34 falska konfliktlinjer mellan människor baserat på exempelvis etnicitet, religion eller kultur.
35 Slutligen är institutionell rasism den rasism som utövas och upprätthålls av samhälleliga
36 institutioner.

37

1 **Miljö och klimat**

2 Människan har alltid påverkat likväl som påverkats av naturen. Sedan industrialiseringen har
3 vi sett hur människans negativa påverkan på naturen eskalerat och miljö- och klimatproblemen
4 har tillåtits gå så långt att de idag utgör ett reellt hot mot såväl människan som naturen. Därför
5 konstaterar vi att det kapitalistiska systemet såväl som den mänskliga civilisationen står vid en
6 tröskel på vars andra sida samhället tveklöst kommer att se annorlunda ut jämfört med idag.
7 Hur det samhället ser ut är upp till människan att forma.

8

9 Klimatkrisen hänger starkt samman med kapitalismens funktionssätt och den globala
10 maktfördelningen och arbetsdelningen där varor produceras i periferin och konsumeras i
11 centrum. Naturresursernas roll i kapitalismen är att bidra till ökad kapitalackumulation.
12 Resursförbrukningen ökar i takt med de moderna marknadsekonomiernas utveckling oavsett
13 om det innebär höjd eller sänkt levnadsstandard för folkflertalet. Industrialiseringen är
14 däremot inte dålig i sig – genom att produktiviteten ökar möjliggörs ett samhälle med mindre
15 arbete och högre livskvalitet.

16

17 Kapitalets behov av vinstmaximering är oförenlig med en rationell planering av produktion,
18 konsumtion och resursfördelning. Kampen för att hejda människans skadliga påverkan på
19 miljö och klimat måste därför vara nära sammanflätad med kampen för ett socialistiskt
20 samhälle. Socialistiska lösningar på klimatkrisen handlar om att flytta beslutandemakt från det
21 privata till det offentliga och bygga en rörelse för att driva på förändringar som inte bara är bra
22 för klimatet utan också ökar jämlikheten i samhället. Kärnkraft är ett ändligt energislag som är
23 problematiskt ur ett miljö- och säkerhetsperspektiv i samtliga led från brytning till
24 slutförvaring. Därför ska den avvecklas snarast möjligt och ersättas med effektiviserad och
25 minskad konsumtion och med alternativa energikällor.

26

27 Den globala miljöförstörelsen och klimatförändringarna är tätt sammankopplade med
28 imperialismen. Centrumländerna kan på många sätt exportera sina miljöproblem i form av
29 industriell produktion och utarmning av naturresurser till periferin, samtidigt som de färdiga
30 varorna och vinsterna går tillbaka till marknaden i centrum. För att förbättra förutsättningarna
31 för en hållbar utveckling krävs solidaritet med arbetarnas kamp för rimliga villkor och löner i
32 länder i periferin kombinerat med ökade transportkostnader och en styrning till mer
33 närproducerad produktion och konsumtion i centrumländerna. Framgångsrik klasskamp i
34 länderna i periferin är avgörande för att även centrums arbetarklass ska kunna driva på för ett
35 socialistiskt samhälle.

36

1 Centrumländerna utnyttjar också sin dominans i överstatliga förhandlingar om miljö och
2 klimat. Miljöproblemen måste lösas genom demokratiska diskussioner och beslut. För att
3 lösningarna ska kunna formas genom folklig organisering bör omställningen för en bättre miljö
4 gå hand i hand med folkbildning kring klimatfrågor. En samlad produktion rent geografiskt –
5 från råvaruutvinning till förädlad vara – underlättar för demokratisk kontroll och planering av
6 hela processen. Genom gemensamt fattade beslut kan vi komma överens om vad vi ska
7 producera och hur produktionen kan organiseras på ett hållbart sätt i olika delar av världen.
8 Samtidigt som miljö- och klimatfrågan på många sätt är en ödesfråga så kan den också vara en
9 nyckel till ett annat samhällssystem eftersom dess långsiktiga lösning står att finna i ett annat
10 sätt att organisera produktionen och arbetet. Kapitalismens funktionssätt står i direkt
11 motsättning till ett samhällssystem som bygger på social rättvisa och hållbar utveckling. Mycket
12 kan och bör göras nu för att hindra klimatkrisen och den kampen går hand i hand med kampen
13 för ett socialistiskt samhällssystem.

14

15 En socialistisk miljö- och klimatpolitik kan inte sträva efter att människan ska leva utan att
16 påverka sin miljö. Den behöver istället hitta sätt att organisera produktionen så att den inte är
17 skadlig för människa eller natur på vare sig kort eller lång sikt och samtidigt kan tillgodose alla
18 människors grundläggande behov. Det som behövs för att lösa klimatproblemen är en
19 planekonomi ställd under folklig kontroll.

20

21 **En ihålig demokrati**

22 Ung Vänster anser att en fundamental princip för demokrati är att makten över samhället ska
23 utgå från folket. I vissa avseenden är direktdemokrati att förordna och i andra fall kan makten
24 utgå från en folkvald församling.

25

26 Införandet av politisk demokrati i Sverige utgör en av de största demokratiska landvinningarna
27 tillsammans med den grundlagsskyddade förenings-, yttrande- och tryckfriheten. De har
28 utgjort grunden för att kvinnorörelsen och arbetarrörelsen har kunnat organisera sig fritt och
29 öppet och genomdriva progressiva reformer.

30

31 Samtidigt är de politiska demokratiska rättigheterna många gånger ihåliga. Yttrandefriheten,
32 möjligheten till utbildning och möjligheterna till organisering begränsas i praktiken av
33 borgarklassens ekonomiska makt. Privatiseringen av det offentliga rummet begränsar
34 mötesfriheten och föreningsfriheten hotas när arbetsköpare får större inflytande över pressade
35 anställdas valmöjligheter på och utanför arbetet. Därtill ägs och kontrolleras massmedierna
36 många gånger av den härskande klassen vilket innebär en stor makt över opinionsbildningen.

1 Demokratiseringen av samhället är inget vunnet slag utan det är en process som avgörs av
2 politisk kamp. På vissa håll ser vi att grundläggande demokratiska fri- och rättigheter rullas
3 tillbaka och hotas av överklassens makt och auktoritära krafter. Vi motsätter oss en utveckling
4 där stora delar av beslutanderätten överförs till överstatliga institutioner som exempelvis EU.
5 På överstatlig nivå saknas nämligen många utav de viktiga förutsättningarna för att säkerställa
6 ett demokratiskt inflytande. Ung Vänster är även principiella motståndare till monarkin. Vi
7 menar att monarkin som statsskick inte hör hemma i en utvecklad demokrati i och med att
8 statsskicket ger kungligheten särskilda privilegier och makt helt utan möjlighet till demokratisk
9 påverkan.

10

11 En fullbordad demokratisering av samhället kräver även införandet av ekonomisk demokrati.
12 I dagsläget utgör arbetsplatserna i grunden diktaturer under överklassens kontroll, löften om
13 medbestämmande till trots. Ekonomisk demokrati innebär att alla som arbetar har
14 demokratisk kontroll över sin arbetsplats och över rätten att leda och fördela arbetet. Antingen
15 genom direktdemokrati eller genom valda ombud. Ekonomisk demokrati innebär även att
16 folket har demokratisk kontroll över vad som produceras och hur det fördelas.

17

18 *Folkets rätt till självbestämmande*

19 En fundamental demokratisk princip är alltså att makten över samhället ska utgå från folket.
20 Oberoende samhällsnivå eller område i världen står Ung Vänster upp för människors rätt att
21 få ta del av och påverka de beslut som berör dem. Genom historien har denna rätt vägrats folket
22 eller hotats genom imperialistiska länders interventioner i andra länder. På samma sätt kan
23 folkets rätt till bestämmande hotas till följd av den politik som förs i det egna landet. Oavsett
24 om det handlar om att allt mer makt flyttas från Sverige till överstatliga organisationer eller om
25 det handlar om att länder utsätts för imperialistisk krigföring så står Ung Vänster på de
26 förtrycktas sida. Det gör vi eftersom vi tillhör en rörelse som kämpar för demokrati, jämlikhet
27 och jämställdhet.

28

29 Under historien har nationalstatens roll förändrats och under de senaste decennierna har den
30 nyliberala idén om nationalstatens död vuxit fram och fått ett allt starkare fotfäste. Samtidigt
31 ser vi hur nationalistiska stämningar växer sig allt starkare. De här två till synes motsatta
32 idéerna, en som betonar nationens upplösning och en som betonar dess styrka, förenas i att de
33 båda försvagar arbetarrörelsens och kvinnorörelsens positioner. Nationalismen i
34 centrumländerna ställer olika skikt av arbetarklassen mot varandra och döljer därmed de reella
35 klass- och könsmotsättningarna inom landet. Samtidigt riskeras solidariteten mellan
36 arbetarklassen i olika länder.

37

1 Ung Vänster står upp för folkens rätt till självbestämmande som en viktig politisk princip såväl
2 internationellt som för nationella minoriteter i Sverige.

3

4 Den imperialistiska världsordningen innebär att rätten till självbestämmande ofta blir central
5 för progressiva rörelser i periferin och därmed svår att separera från andra sociala kamper.
6 Samtidigt ser vi att kampen för rätten till självbestämmande måste förenas med en stark
7 internationalism och motstånd mot föreställningar om nationell, etnisk eller religiös
8 överlägsenhet samt exklusiva rättigheter till territorium.

9

10 Nationalstaten och nationsgränsernas existens är sammankopplad med klassamhället och
11 kapitalismen. Övergången till ett klasslöst samhälle förutsätter därför nationalstaterna och
12 nationsgränsernas långsiktiga upplösning och slutgiltiga avskaffande.

13

14 Vår utmaning i dagsläget ligger i att bortom nationalismens idéer försvara de demokratiska
15 landvinningar som stärker arbetarklassens positioner. Mot nyliberalism och nationalism ställer
16 vi internationalism och gemensam kamp för gemensamma intressen.

17

18 *Mellanstatlighet och globala institutioner*

19 Samarbeten mellan olika länder brukar kallas för mellanstatliga. Tanken är att de ska bygga en
20 arena där länderna tillsammans kan ta beslut om frågor och politik som påverkar alla. I
21 praktiken blir dessa institutioner överstatliga och demokratiskt ihåliga. Beslut flyttas från folket
22 till i vissa fall folkvalda representanter och i andra fall tas besluten bakom stängda dörrar mellan
23 olika representanter för kapitalet.

24

25 Europeiska unionen

26 Den globala kapitalismen organiserar sig allt mer i ekonomiska och politiska maktblock. EU är
27 byggt av och för kapitalet i ett försök att bli ett ekonomiskt maktblock jämte det amerikanska
28 och det kinesiska storkapitalet.

29

30 Ung Vänster är emot ett svenskt medlemskap i EU och vi är kritiska till den utveckling där EU
31 mer och mer utvecklas till att vara en federal stat eftersom vi menar att EU styrs utifrån en
32 nyliberal politik där kapitalets intressen är det lagstadgade rättesnöret. Därför är vi även
33 motståndare till Ekonomiska och monetära unionen (EMU) och den ekonomiska politik som
34 EU innebär. EU har under de senaste decennierna även utvecklats till en slags försvarsunion
35 där den europeiska protektionismen är rådande. Den här politiken har i sin tur utvecklats till
36 en gemensam europeisk flykting- och asylpolitik som kännetecknas av inhumanitet. Vi menar

1 att det är oacceptabelt att flyktingar dör till följd av de murar som EU bygger och till följd av
2 den förda politiken.

3

4 EU är ett projekt som inte löser Europas verkliga problem. Istället förvärrar unionen
5 verkligheten för de allra flesta eftersom den förda politiken tenderar att spä på
6 massarbetslösheten, öka de redan växande sociala klyftorna och förvärpa miljö- och
7 klimatproblemen. EU är inte ett resultat av en folklig demokratisk process utan är konstruerat
8 och påtvingat ovanifrån. Vi vill istället att Sverige och andra länder bidrar till att bygga upp
9 mellanstatliga och demokratiska samarbetsformer som inte begränsar sig till ett fåtal
10 västeuropeiska länder.

11

12 Förenta nationerna

13 Förenta nationerna spelar idag stundtals en konstruktiv roll vid konfliktlösning samt vid natur-
14 och svältkatastrofer. FN-organ som exempelvis Världshälsoorganisationen (WHO) intar ofta
15 en progressiv position i diskussioner om handlingsstrategier för en rättvisare världsordning.
16 Samtidigt är FN en del av det imperialistiska systemet och styrs ytterst av de dominerande
17 intressena inom det här systemet vilket kraftigt minskar organisationens progressiva
18 handlingsutrymme.

19

20 Många länder representeras i FN av auktoritära regimer som är ekonomiskt och politiskt
21 uppknutna till det imperialistiska systemet och det multinationella kapitalet och som därför
22 inte kan sägas representera intressena hos folkmajoriteten i det egna landet. För att FN ska bli
23 ett verkligt redskap för en rättvis världsordning måste därför en demokratisering, genom bland
24 annat avskaffande av vetorätten och de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet, åtföljas av
25 ökat folkligt inflytande i medlemsländerna och en starkare internationell vänster rörelse.

26

27 *Fascism*

28 Fascismen är en form av auktoritär, våldsam rörelse som är starkt fientlig till arbetarrörelsen
29 och kvinnorörelsen. I praktiken har rörelsen, genom historien, använts som en murbräcka för
30 att rulla tillbaka erövrade demokratiska fri-och rättigheter och hindra progressiv politisk
31 utveckling. Historiskt har fascismen haft stöd av grupper av människor från olika samhällsskikt
32 som känt sig hotade av det rådande samhällssystemet eller av samhällsutvecklingen, men i dess
33 faktiska politik har den entydigt gynnat storkapitalets intressen.

34

35 I tider av ekonomiska och sociala kriser tenderar fascismen att få ett starkare fotfäste eftersom
36 fascismen säger sig erbjuda ett alternativ till de delar av befolkningen som upplever en risk att
37 sjunka i den sociala hierarkin. Inte sällan används en retorik av fascistiska rörelser som anspelar

1 på människors rädsla för att förlora sitt arbete eller sina privilegier. Fascismen kan även tilltala
2 de lägre skikten inom arbetarklassen som redan upplever sig svikna av samhället. I situationer
3 när arbetarrörelsen inte har förmått att kanalisera ilskan gentemot ett orättvist system i
4 progressiv handling har fascismen istället kunnat kanalisera frustration för sina bakåtsträvande
5 syften.

6
7 Den världsbild som fascismen presenterar beskriver ett samhälle i förfall vars framväxt kan
8 skyllas på allt från socialister, feminister, ett sviktande ledarskap inom politiken till diverse
9 folkgrupper. Fascismens alternativ till det de kallar ett samhälle i förfall är ett samhälle som
10 starkt präglas av ett auktoritärt ledarskap och många gånger framhålls vikten av en stark nation
11 där konflikter inom landet ska undvikas för nationens bästa. Det här leder till att fascismen är
12 benägen att i en korporativistisk anda attackera facklig organisering och all annan organisering
13 som hotar ordningen i landet.

14
15 Fascismen är även reaktionär. Den kännetecknas alltså av en strävan om att återställa samhället
16 till hur det har sett ut tidigare. Av tradition har exempelvis kvinnor tillskrivits rollen som
17 nationens bevarare genom att hålla fast vid gamla traditioner och att uppfostra nationens barn
18 till goda medborgare. Alla former av attacker mot kärnfamiljen ses därför av fascisterna som
19 ett hot mot nationen i sig eftersom de hotar traditionella värderingar. Fascismen som rörelse
20 begränsar alltså kvinnor ytterligare och befäster kärnfamiljens roll som en av nationens
21 viktigaste enheter.

22

23 **Samhället imorgon**

24 Styckena under "Samhället imorgon" tar upp flera av de frågor som finns i inledningen och
25 beskriver vår syn på demokrati, organisering och samhällsomvandling. Här redogör vi för
26 grunderna i vårt idealsamhället och strategierna som ska föra oss dit.

27

28 **Strategi**

29 Tidigare i principprogrammet har taktiska- och strategiska avväganden beskrivits. Taktik
30 handlar kortfattat om de kortsiktiga metoder som vi väljer att använda utifrån olika politiska
31 syften medan vår strategi snarare handlar om vad vi menar behöver göras för att nå våra
32 långsiktiga mål. De taktiker vi väljer kan alltså sägas bidra till att uppnå delmål längs vägen mot
33 ett jämlikt och jämställt samhälle medan våra strategier utgör våra övergripande arbetssätt för
34 att nå slutmålet. För att våra taktiker ska föra oss närmare vårt slutmål behöver vi ständigt sätta
35 dem i relation till våra strategiska avväganden.

36

1 Vår strategi behöver både ta avstamp i de lärdomar som vi har utvecklat genom historien och
2 i vår förståelse av dagens samhälle. Den mest centrala strategiska insikten är att samhället inte
3 bara går att förändra, utan behöver förändras för att vi ska kunna skapa ett rättvist samhälle.
4 Vi vet även att stora samhällsförändringar kräver att vi organiserar oss för förändring. Det finns
5 däremot inget färdigt recept för hur vägen dit ser ut och som passar in på alla kamper och alla
6 kontexter. Därför behöver vi ständigt analysera våra förutsättningar och anpassa våra taktiker
7 och strategier utifrån dem. Olika kamper kan dessutom ibland ha motstridiga intressen vilket
8 kräver att vi är ytterst noggranna och eftertänksamma vid val av taktik, strategi och metod.

9

10 *Parlamentarism och utomparlamentarism*

11 Ung Vänster är ett revolutionärt ungdomsförbund. Vi menar att vi aldrig kommer kunna
12 uppnå ett klasslöst samhälle fritt från förtryck genom reformer inom kapitalismens ramar.
13 Brytandet av könsmaktsordningen kräver också omvälvande förändring i alla delar av
14 samhället. Vår strategi måste därför syfta till att förändra samhället i grunden och attackera
15 själva grunden för kapitalismen och könsmaktsordningen.

16

17 Vi ser hur det är organisering för gemensamma intressen som driver samhället framåt och hur
18 kampen för bättre levnadsvillkor idag måste gå hand i hand med den långsiktiga kampen för
19 det jämlika och jämställda samhället. Att vi eftersträvar en omvälvande samhällsförändring
20 motsäger inte att den ska vara demokratiskt förankrad. Snarare är det av största vikt för att
21 skapa ett verkligt demokratiskt samhälle att det kollektiva medbestämmandet finns med i varje
22 steg. Därför måste en socialistisk samhällsomvandling ske med folkmajoritetens stöd, bekräftat
23 i allmänna och fria val.

24

25 Att vi är ett revolutionärt ungdomsförbund innebär att vi ser vikten av utomparlamentarisk
26 organisering. Vi förstår att den ständigt pågående kampen på arbetsplatserna, i våra skolor, i
27 våra bostadsområden och i samhället i stort är grunden för att storskalig förändring faktiskt
28 kan ske. Dessutom är den utomparlamentariska kampen i allmänhet, och arbetsplatskampen i
29 synnerhet, en garant för att se till att de segrar vi vinner de facto inte rullas tillbaka eller hotas.
30 Ett viktigt exempel på utomparlamentarisk kamp är alltså den fackliga rörelsen. En radikal
31 facklig rörelse kan inte bara överbrygga skillnader eller påstådda sådana inom arbetarklassen
32 utan även flytta fram arbetarklassens positioner. Ett annat exempel är klimatrörelsen som till
33 sin natur kräver en radikal, utomparlamentarisk rörelse som kämpar för den systemförändring
34 som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Ett tredje exempel är den antifascistiska rörelsen.
35 När rasistiska och fascistiska organisationer försöker ta plats på gator och torg bör de bemötas
36 genom att få breda folkmassor att agera konfrontativt tillsammans i en bred, folklig och
37 konfrontativ motorganisering. Det är också genom vanan av organisering vi kan lägga grunden

1 för ett verkligt demokratiskt samhälle där demokratin bygger på kollektivt bestämmande över
2 allt som påverkar en själv.

3

4 Den revolutionära strategin förutsätter en ständig kamp för förbättringar och kan aldrig
5 innebära ett förkastande av kampen för eller vikten av reformer. Det är genom gemensam kamp
6 för förbättringar som det växer fram en utbredd politisk organisering och en medvetenhet om
7 behovet av en revolutionär omdaning av samhället. En särskild strategisk betydelse för den
8 socialistiska kampen har reformer som undandrar verksamheter från kapitalets makt liksom
9 reformer som stärker de arbetandes makt och rättigheter på arbetsplatserna. Även reformer
10 som ökar arbetarnas uttag av mervärdet som sex timmars arbetsdag är av strategisk betydelse.

11

12 För den feministiska rörelsen har reformer gällande den offentliga sektorn en nyckelroll. Ett
13 fungerande välfärdssystem är nödvändigt för att kvinnor inte ska behöva göra den delen av det
14 omsorgsarbetet obetalt och bibehålla en självständighet. Samtidigt är det inom den offentliga
15 sektorn många kvinnor jobbar och därmed är kampen för arbetsrätten inom den offentliga
16 sektorn både av socialistisk och feministisk strategisk vikt.

17

18 I ett land där fredliga och demokratiska vägar inte finns för att omvandla samhället kan den
19 väpnade kampen vara en sista utväg. Därför arbetar vi till stöd för vissa befrielseörelser som
20 använder väpnad kamp. Däremot är inte den väpnade kampen något som ska romantiseras.
21 Att använda våld inom en rörelse riskerar att prägla den rörelse som använder den eller det
22 samhälle som skapas genom den. Som situationen ser ut i Sverige idag ser vi det som en
23 självklarhet att en socialistisk samhällsomvandling i Sverige ska ske på fredlig väg.

24

25 *Politiskt subjekt*

26 Det politiska subjektet är den grupp utifrån vilken våra analyser av ett förtryck utgår. Hur det
27 politiska subjektet definieras och vilka som inkluderas i det kan vara en fråga om strategi. I
28 grunden är det politiska subjektet den eller de grupper som drabbas av en förtryckande struktur
29 och har de objektiva förutsättningarna för och intresset av att störta strukturen.

30

31 Politisk kamp uppstår inte i ett vakuum utan som ett svar på förtryck. Förtryckande strukturer
32 skapar kategorier av människor med olika förhållande till strukturen. Vissa av de här
33 grupperna har en position i strukturen som ger dem både anledning och möjlighet att störta
34 den. De utgör det politiska subjektet.

35

36 En vanlig missuppfattning är att blanda ihop vilka som bör inkluderas i det politiska subjektet
37 med att olika grupper kan vara allierade och gynnas av samma saker. Vi ser att flera olika

1 strukturer kan samverka och att olika kamper kan gynnas av att ställa samma krav. Samtidigt
2 är det viktigt att skilja på vilken analys vi ställer kraven utifrån. Vikten i att skilja de politiska
3 subjekten åt ligger i möjligheten till en djup ideologisk förståelse av de förtryckande
4 strukturerna och hur de tar sig uttryck. Vi kan utifrån såväl en feministisk som en socialistisk
5 analys ställa kravet om 6 timmars arbetsdag grundat i en förståelse av hur detta skulle gynna
6 båda grupperna på olika sätt.

7

8 Ung Vänsters feministiska analys bygger på att förtrycket av kvinnor är strukturellt, att
9 könsmaktsordningen återskapar och upprätthåller kvinnors underordning, och att den
10 feministiska kampens politiska subjekt således är kvinnorna. Vi avvisar strategier och krav som,
11 även om de framförs med en feministisk retorik, splittrar gruppen kvinnor eller syftar till ett
12 ökat utrymme för vissa kvinnor på de flesta andras bekostnad. Ett exempel på det är
13 hushållsnära tjänster där arbetarklassens kvinnor ska städa istället för överklassens män och på
14 så sätt undermineras kvinnors solidaritet med varandra och därmed i förlängningen det
15 politiska subjektet.

16

17 Kvinnor behöver en självständig kvinnokamp samtidigt som man tillsammans med männen
18 kämpar mot kvinnoförtryck och kapitalism. Eftersom det handlar om en intressekonflikt är det
19 nödvändigt att kvinnor själva får sätta dagordningen för den feministiska kampen i och med
20 att en utvidgning av kvinnors makt, inflytande och utrymme kommer att innebära en
21 inskränkning av detsamma för män.

22

23 Det politiska subjektet för socialismen är den stora majoriteten av befolkningen,
24 arbetarklassen, och nyckeln till en socialistisk samhällsomvandling är organisering av
25 arbetarklassen. För att en sådan organisering ska kunna vara möjlig behövs en tydlig
26 klassmedvetenhet, alltså att arbetarklassen ser sina gemensamma intressen. Den fackliga
27 rörelsen och arbetsplatskampen som helhet spelar en central roll i att skapa den här typen av
28 klassmedvetenhet. Utifrån arbetsplatskampen och den fackliga organiseringen kan vi skapa ett
29 starkt arbetarkollektiv som i sin tur kan driva igenom segrar lokalt på arbetsplatserna men även
30 driva igenom radikala krav på den politiska arenan. Vår styrka handlar alltså om att hålla ihop
31 när överklassen försöker att splittra oss. Därför måste vi också bekämpa de falska konflikter
32 som målas upp av överklassen i syfte att splittra arbetarklassen, såsom rasistiska skiljelinjer. Det
33 här är också en anledning till varför internationell solidaritet är oumbärligt för vår socialistiska
34 kamp.

35

36 Personer som rasifieras utgör det politiska subjektet i antirasismen. Därför är det också
37 rasifierade som måste sätta agendan för hur kampen ska föras. Vi behöver vara den självklara

1 organisationen för alla som är beredda att krossa rasismen och samtidigt prioritera
2 organiseringen hos de som drabbas värst. Vår antirasistiska strategi går ut på att mobilisera
3 brett, folkligt och konfrontativt för att slå mot den institutionella rasismen, den organiserade
4 rasismen och vardagsrasismen. Samtidigt ser vi att de materiella grunderna för rasismen, det
5 vill säga, de ekonomiska, politiska och institutionella grunderna som möjliggör rasismen måste
6 undanröjas.

7

8 *Separatism och systerskap*

9 Separatism är att begränsa vilka som får delta i ett sammanhang utifrån ett politiskt syfte. I Ung
10 Vänster använder vi oss av tjejs separatism, det vill säga att begränsa vilka som får delta baserat
11 på kön och könstillhörighet. Separatismen används för att bygga allianser mellan tjejer. Det
12 separatistiska rummet skapar ett utrymme som annars inte skulle uppstått där kvinnor och
13 tjejer får möjlighet att slappna av och dela med sig av sina erfarenheter utan att bli ifrågasatta.

14

15 Könsmaktsordningen är en vidrig struktur som känns in på bara skinnet. En av våra viktigaste
16 motstrategier mot könsmaktsordningen är systerskapet. Att lyssna på och lära av varandra. Att
17 bekräfta varandra och de upplevelser av könsmaktsordningen som vi alla har. Det separatistiska
18 rummet och delandet av erfarenheter har historiskt varit avgörande för såväl den feministiska
19 organiseringen som utvecklandet av en feministisk teoribildning.

20

21 Det mest avgörande för en framgångsrik feministisk kamp ligger i kvinnors organisering för
22 sina egna intressen. De gemensamma erfarenheter av underordning som alla tjejer och kvinnor
23 delar bildar en god grund för allianser och systerskap. Arbetet med feministiskt självförsvar,
24 jämställdhetsgrupper, tjejs separatistiska träffar och separatistiska studier har tydligt visat på den
25 sprängkraft som finns i att tjejer går ihop för att stödja varandra, få syn på de gemensamheter
26 som finns, göra politik av sina erfarenheter för att kräva bättre villkor och mer makt.

27

28 Separatism är strategi för att flytta fram kvinnors positioner och öka kvinnors makt och
29 inflytande i samhället. Manlig homosocialitet är ett begrepp som används för att beskriva hur
30 män tenderar att ty sig till varandra, dominera sociala sammanhang och på olika sätt stänga ute
31 andra från deltagande. Den manliga homosocialiteten bygger på att män identifierar sig med
32 och känner förtroende för andra män. Det syns i allt från vilka man väljer att solidarisera sig
33 med i ett meningslöst bråk till vem man väljer att anställa. Homosocialitet är en viktig del i
34 upprätthållandet av könsmaktsordningen som struktur. Genom att välja någon man känner
35 eller kan identifiera sig med framför kompetens eller erfarenhet gynnas män av andra mäns
36 makt. Vår motstrategi mot den manliga homosocialiteten är systerskapet, att lyfta tjejer och

1 bygga kvinnliga auktoriteter men även att säkerhetsställa en jämn representation på
2 förtroendeposter.

3

4 **Vårt idealsamhälle**

5 Ung Vänster kämpar för ett i grunden annat samhälle. I den här delen beskrivs vårt
6 idealsamhälle, alltså det samhälle som vi långsiktigt kämpar för att göra till realitet.
7 Beskrivningen av vårt idealsamhälle ska alltså inte förstås som ett slags drömsamhälle i den
8 bemärkelsen att det inte går att uppnå utan snarare som en förklaring av hur vi menar att
9 samhället i framtiden bör se ut och fungera. Däremot är det inte helt enkelt, och inte alltid
10 önskvärt, att formulera allt för konkreta idéer om hur samhället bör se ut. Vi förstår att framtida
11 generationer kommer att agera utifrån annorlunda materiella förutsättningar än de vi ser idag
12 och därmed formulera sina egna strategier och mål utifrån dem. Vårt idealsamhälle definieras
13 utifrån marxistiska och feministiska teorier. Feminismens mål är ett samhälle fritt från
14 könsförtryck och socialismens mål är kommunismen, det klass- och statslösa samhället.

15

16 *Ett klass- och statslöst samhälle*

17 I vårt idealsamhälle är både klassamhället och staten någonting som hör historien till. Ingen
18 människa ska kunna skaffa sig fördel på någon annans bekostnad och resultatet av arbetet ska
19 inte tillfalla ett fåtal. Istället för att organisera samhället med hjälp av en stat, vars uppgift alltid
20 har varit och är att garantera den härskande klassens makt, ska samhället utgöras av en
21 utvecklad demokrati där samhällsviktiga funktioner står under direkt demokratisk kontroll.

22

23 Ett sådant samhälle förutsätter att det organiseras enligt principen om att varje människa ska
24 ha tillgång till det hon behöver men också att hon gör det hon kan för att bidra till det
25 gemensamma. Det förutsätter även nationernas upplösande och att varje människa är fri
26 eftersom vi vet att nationernas existens, tvång och orättvisa inte kan bidra till jämlikhet och
27 jämställdhet.

28

29 *En utvecklad och hållbar demokrati*

30 Våra principer om hur samhället bör fungera tar alltså avstamp i demokrati. Vi menar att
31 dagens demokrati är ihålig och att framtidens demokrati behöver utvecklas till att även
32 innebära ekonomisk demokrati och ett utvecklat system för medbestämmande.

33

34 Principen som samhället bör organiseras utifrån är att varje människa ska ha rätt att vara med
35 och fatta beslut om sådant som berör henne. Det innebär att allt från lokala frågor till frågor
36 som berör hela jordens befolkning, som råvaruutvinning, bör beslutas om demokratiskt.

1 Utöver det behöver formerna för hur man förbereder sådana beslut innebära att varje människa
2 har möjlighet att, genom demokratiska former, påverka det som besluten baseras på.

3

4 Utöver att samhället behöver vara demokratiskt så behöver det även vara hållbart både socialt
5 och utifrån ett miljö- och klimatperspektiv. Det innebär till exempel att varje människa bör ha
6 tillgång till en värdig bostad, försörjning, vård, utbildning och grundläggande förnödenheter.
7 Däremot får våra levnadsvanor inte stå i motsättning till hållbarheten avseende klimat och
8 miljö. Därför behöver konsumtionen, produktionen och våra levnadsförhållanden bidra till ett
9 ekologiskt hållbart samhälle.

10

11 Hållbarheten handlar också om att vi människor ska kunna ha möjlighet att ägna tid åt sådant
12 som utvecklar oss själva som individer och som utvecklar mänskligheten som helhet. När
13 människor har tid, ork och lust finns en otrolig potential för att komma på banbrytande idéer
14 och skapa nya innovationer som kan komma mänskligheten till gagn. I vår framtid finns inte
15 längre patent och andra regler och lagar som hindrar mänsklighetens utveckling. Vi menar att
16 all kultur och information behöver vara fri. Ett hållbart samhälle behöver dessutom vara ett
17 samhälle fritt från alkohol och droger eftersom vi vet att både alkohol och droger inte bara
18 innebär hälsorisker för individen, utan även är ett allvarligt samhällsproblem.

19

20 Ett utvecklat demokratiskt samhälle förutsätter ett hållbart samhälle och vice versa. De
21 demokratiska processerna kommer och behöver ta tid och då måste varje människa känna att
22 den tiden finns i deras liv. Vi förstår att människor behöver leva i ett hållbart samhälle för att
23 kunna bidra till det gemensamma i så hög utsträckning som möjligt och på samma sätt förstår
24 vi att de demokratiska processerna är avgörande för hur hållbart samhället är.

25

26 *Ett jämställt och jämlikt samhälle*

27 Ett fullt utvecklat demokratiskt och hållbart samhälle kan inte uppnås utan att det i grunden är
28 jämställt och jämlikt. Det innebär att alla människor ska ha möjlighet att utvecklas så långt som
29 möjligt och ha samma rättigheter att påverka de beslut som berör en. Det ska inte finnas några
30 över- och underordnade grupper och ingen ska kunna skaffa sig sociala fördelar på någon
31 annans bekostnad. Samhället ska alltså vara fritt från alla former av förtryck.

32

33 För att skapa ett samhälle fritt från förtryck krävs upplösandet av flera sociala kategorier som
34 idag skiljer oss från varandra. Vi menar att sådant som kön, etnicitet, kultur och religion inte
35 bör fylla en social och politisk funktion i framtidens samhälle. Istället ska samhället ge
36 människor möjlighet att både bejaka varandras olikheter men även synliggöra det vi har
37 gemensamt. Därför behöver samhället präglas av tolerans, öppenhet och tillit.